

Utvärderingsresultat

Malmö HT-16

Projekt: Läkarstudenter på Språkintröduktion

Om Insamlingsstiftelsen Choice

Insamlingsstiftelsen Choice är en ideell, politiskt och religiöst obunden organisation som arbetar mot visionen om ett samhälle där alla ungdomar har en god hälsa och en bra start i vuxenlivet. Stiftelsen Choice arbetar tillsammans med läkarstudenter för ökad kunskap och förbättrad hälsa bland ungdomar. Det gör vi genom preventiva insatser i gymnasieskolor där läkarstudenter utbildar elever om kroppen och hur den påverkas av alkohol, narkotika och tobak.

Målet med läkarstudenternas undervisningar är att eleverna ska få den kunskap och motivation de behöver för att själva kunna ta ställning och fatta kunskapsbaserade beslut kring sitt ANT-bruk och sin hälsa. Förhoppningen är därmed att minska alkoholens, narkotikans och tobakens betydelse i det sociala samspelet mellan ungdomar.

Insamlingsstiftelsen Choice grundades 2010 av medicinjournalisten Robert Åkesson som 2014 nominerades till Årets sociala entreprenör av Mittuniversitet och till Årets förebyggare av Centralförbundet för alkohol- och narkotikaupplysning, CAN. Insamlingsstiftelsen Choice tilldelades IQ:s diplom för föredömligt arbete under 2015.

© Insamlingsstiftelsen Choice 2016

Författare: Maja Munke, projektledare med ansvar för Skåne

Stockholm 2016

Insamlingsstiftelsen Choice

Artillerigatan 6

114 51 Stockholm

E-post: info@stiftelsenchoice.se

www.stiftelsenchoice.se

INNEHÅLL

INNEHÅLL.....	3
INTRODUKTION.....	4
METOD	4
Datainsamling.....	4
Analys.....	4
OM UTVÄRDERINGEN	4
DEL 1: ELEVENKÄTER.....	5
Resultat	5
Sammanfattning.....	5
Kunskapshöjande effekter.....	6
Attitydpåverkan	7
Upplevelser av utbildningsprogrammet.....	8
Slutsatser.....	10
DEL 2: LÄRARENKÄTER.....	11
Resultat	11
AVSLUTANDE KOMMENTARER	14

INTRODUKTION

Under höstterminen 2016 har Insamlingsstiftelsen Choice genomfört ett pilotprojekt i Malmö stad, med syfte att förebygga skadligt ANT-bruk bland elever på Språkintruktionsprogrammet. Läkarestudenter har genomfört interaktiva undervisningar i anatomi/fysiologi, beroende och ANT samt dess påverkan på kroppen. Undervisningar har genomförts i sammanlagt 6 språkintruktionsklasser, på tre olika skolor. Läkarestudenterna har träffat varje klass vid 4 undervisningstillfälle, med undantag för Skola 1 där det genomfördes 3 undervisningstillfälle per grupp.

METOD

Datainsamling

Utvärderingen är uppdelad i två delar:

Del 1 består av resultat och slutsatser av elevenkäter. Enkäten delades ut till deltagande elever efter genomfört utbildningsprogram. Enkäten var anonym, frivillig att besvara och delades ut av ansvarig lärare. Del 2 består av en resultatsammanställning av lärarenkäter. Enkäten skickades ut till de lärare som närvarat vid undervisningar. Enkäten delades ut efter sista undervisningstillfället och var frivillig att besvara. Även lärarenkäten besvarades anonymt, dock är urvalet i gruppen litet vilket skulle kunna bidra till att respondenterna inte upplever fullständig anonymitet i relation till utvärderingsansvarig.

Analys

Elevernas utvärderingsenkät (se bilaga 1) avser mäta elevernas svar gällande kunskaper och attityder om ANT samt deras upplevelser av utbildningsprogrammet. Lärarnas utvärderingsenkät (se bilaga 2) avser mäta lärarnas åsikt och uppfattning om undervisningens kvalitet och påverkan på skolans förebyggande ANT-arbete. Enkätsvaren lades in i undersökningsplattformen Netigate och därifrån exporterades sedan data som ligger till grund för resultaten. Resultaten presenteras i diagram och text, alla tal som presenteras har avrundats till en decimal. Vid ogiltiga enkät svar (kryss i flera rutor eller uteblivet svar) har svar för just den specifika frågan exkluderats.

OM UTVÄRDERINGEN

Elevenkäten besvarades av elever från alla tre skolorna och totalt 56 respondenter. Lärarenkäten besvarades av lärare från alla tre skolorna och totalt 7 respondenter. Resultaten av lärarenkäten presenteras både i sin helt och uppdelat per skola, detta utifrån signifikanta skillnader i resultat mellan skolorna.

DEL 1: ELEVENKÄTER

Resultat

Sammanfattning

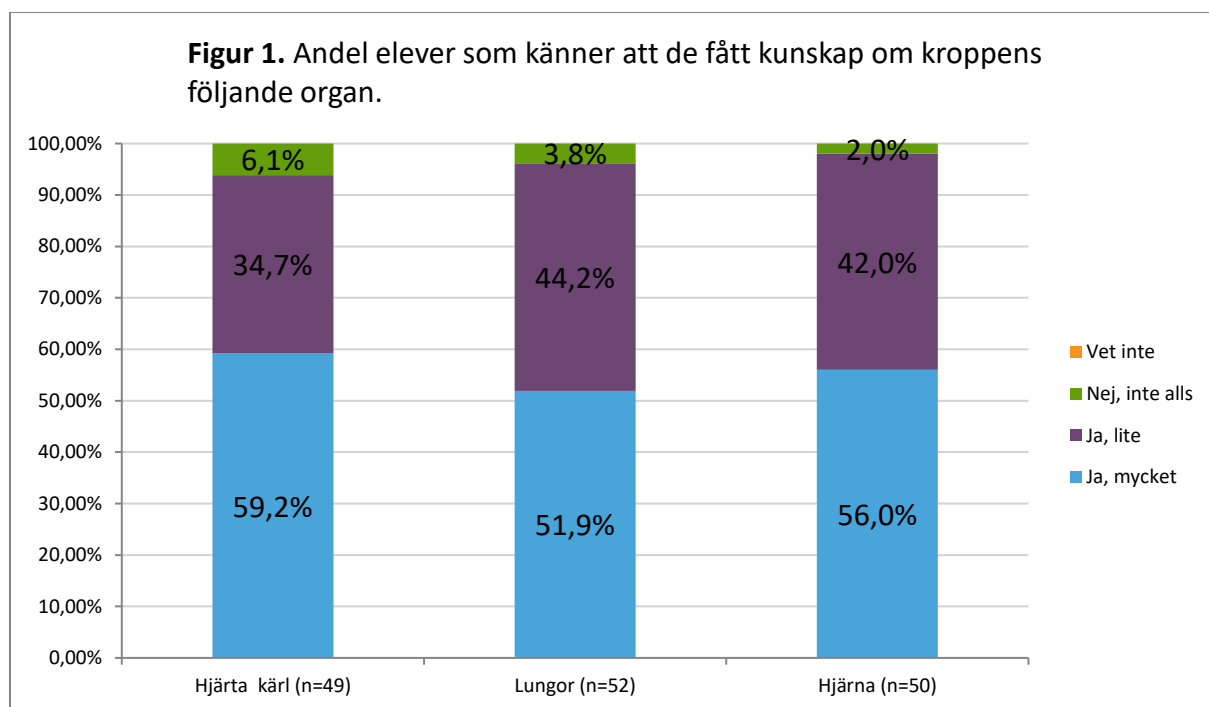
- ★ **41,7%** upplever minskad lust att prova eller bruka alkohol, **34,8%** upplever minskad lust att prova eller bruka narkotika och motsvarande andel för tobak är **37%**.
- ★ **98,1%** av eleverna tycker att de har fått kunskap om hur kroppen påverkas av ANT.
- ★ **92,6%** av eleverna tycker att det är antingen bra eller mycket bra att det är just läkarstudenter som håller i ANT-undervisningen i skolan.
- ★ **78,9%** av eleverna anser att andra klasser också bör få ta del av utbildningsprogrammet.

Kunskapshöjande effekter

Andelen elever som känner att de har fått kunskap om hjärta & kärl, lungor och hjärna illustreras i figur 1. Där svarar sammanlagt 93,9% att de har fått antingen mycket eller lite kunskap om hjärta & kärl.

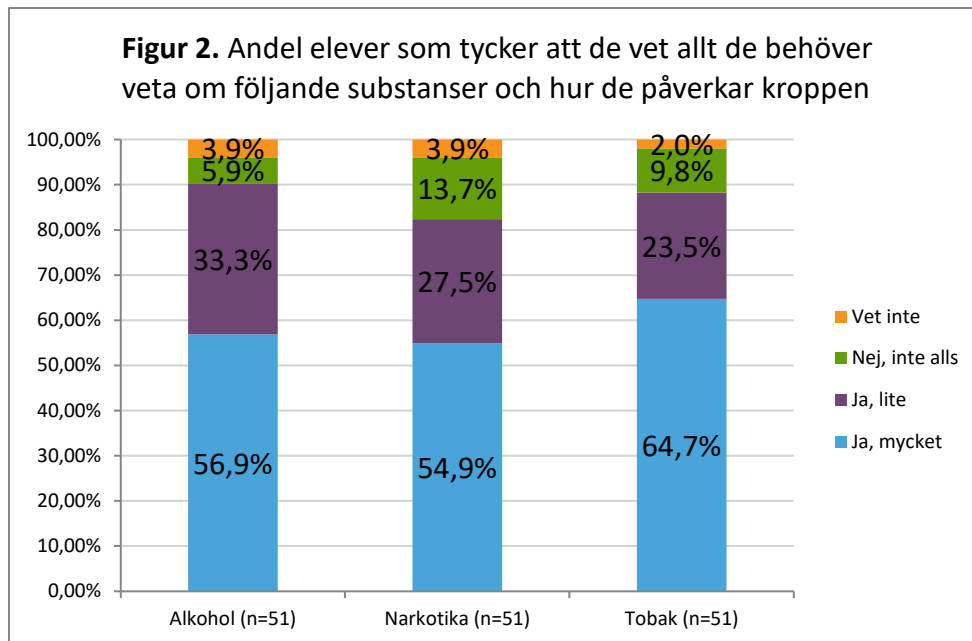
Motsvarande andel för kunskap om lungorna är 96,1% och för kunskap om hjärnan 98%.

*“Tack så mycket, ni pratar jättemycket om delar av kroppen och det var mycket bra”
– Elev, språkintrö*

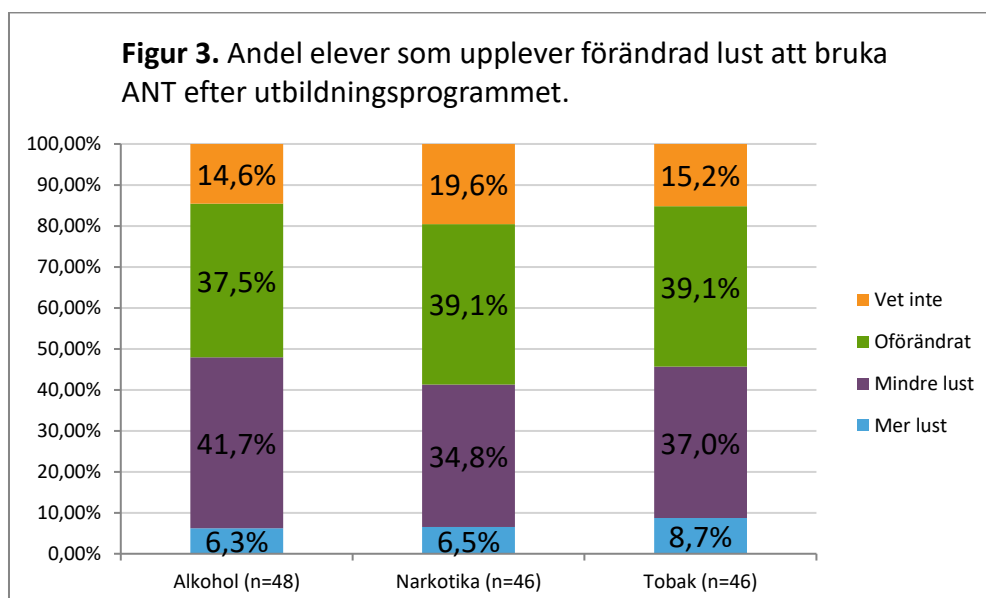
På frågan “Känner du att du har lärt dig hur kroppen påverkas av ANT (alkohol, narkotika, tobak)?” svarade 98,1% att de fått antingen mycket eller lite kunskaper i ämnet (76,9% svarade 'Ja, mycket' och 21,2% svarade 'Ja, lite'). Andelen elever som istället svarade 'Nej, inte alls' var 1,9%.

I figur 2 nedan illustreras andelen elever som rapporterar att de vet allt de behöver veta om alkohol, narkotika och tobak och hur dessa substanser påverkar kroppen. Gällande alkohol svarade sammanlagt 90,2% antingen 'Ja, mycket' eller 'Ja, lite' och motsvarande andel för narkotika är 82,4%. För tobak var det 88,2% som rapporterade 'Ja, mycket' eller 'Ja, lite'.

Attitydpåverkan

Resultaten visar på tendenser till minskat bruk efter deltagande i utbildningsprogrammet. Figur 3 nedan visar att 41,7% av eleverna rapporterar minskad lust att bruka alkohol, 34,8% känner minskad lust att använda narkotika och motsvarande andel för tobak är 37%. Figur 3 visar också att en relativt stor andel rapporterar oförändrad lust inför alla tre substanserna. Vidare går det att utläsa att cirka 15–20% svarar 'Vet inte' och att ett få tal elever rapporterar ökad lust.

INSAMLINGSSTIFTELSEN
CHOICE

Upplevelser av utbildningsprogrammet

Resultaten visar att 92,6% av eleverna tycker att det är antingen bra eller mycket bra att det är just läkarstudenter som håller i ANT-undervisningen i skolan (51,9% svarade 'Mycket bra' och 40,7% svarade 'Bra'). 5,6% av respondenterna har svarat 'Varken bra eller dålig', ingen har svarat 'Dåligt' och endast en elev har uppgett 'Mycket dåligt'.

" [Namn på läkarstudent] har ett underbart sätt att förklara olika saker med lätta ord och bra exempel och det beror på att hon förstår exakt t.ex. vad som är grejen med hjärtat etc..."

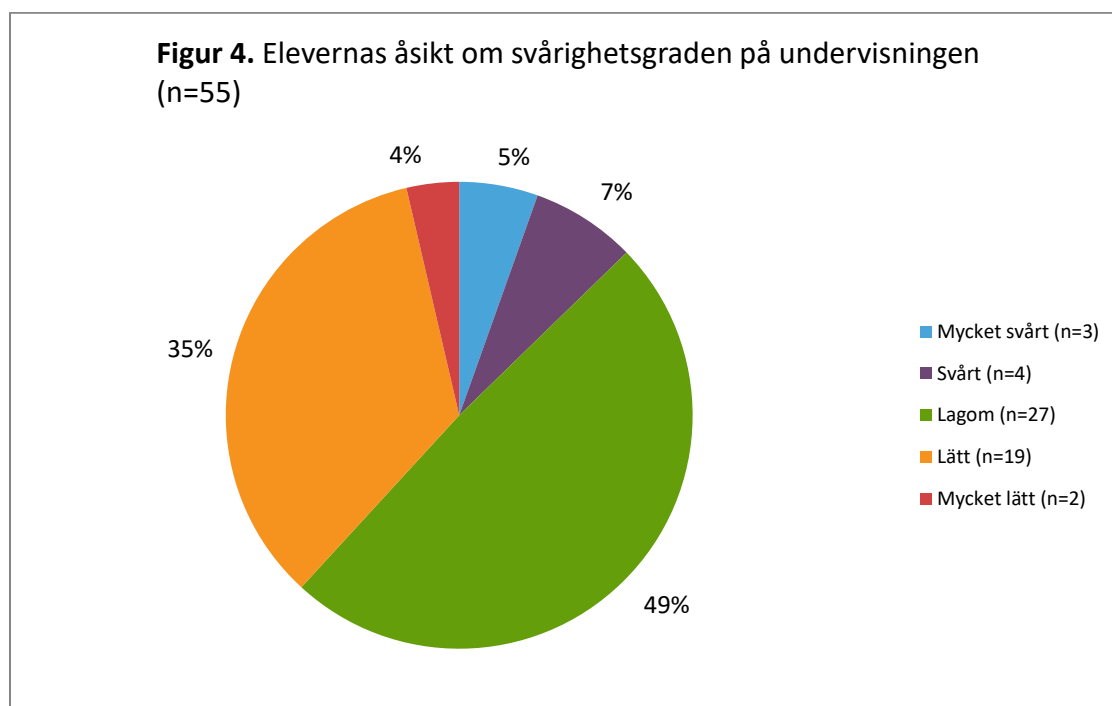
– Elev, språkintro

På frågan "Tycker du att andra gymnasieelever bör få ta del av läkarstudenternas undervisning?" svarade 78,9% 'Ja'. 19,2% svarade 'Vet inte' och endast en elev (motsvarar 1,9%) svarade 'Nej'.

"Det var jättebra och andra elever borde veta om det" – Elev, språkintro

"Ja, jag ser nu att flesta av ungdomar röker el dricker alkohol oftast så de behöver det gärna, tror jag" – Elev, språkintro

I figur 4 illustreras elevernas åsikt om svårighetsgraden på undervisningen.

Eleverna har i fritext svarat på frågan ”Var det något läkarstudenterna gjorde som du tyckte var extra bra?”. Det som eleverna tycker är särskilt bra är framför allt läkarstudenternas pedagogiska förmåga, att de använde kroppsspråk, förklarade lugnt, tydligt och på ett enkelt sätt, samt att läkarstudenterna regelbundet kontrollerade om eleverna hade förstått. Många elever framhåller också undervisningens höga grad av interaktivitet och variation. Eleverna uppskattar att läkarstudenterna lyssnade på dem och besvarade deras frågor. Likaså framhävs det som positivt att undervisningen varierades med föreläsning, bilder, filmer och olika praktiska övningar.

”...att hon gjorde lektionen som diskussion”

– Elev, språkintrö

”Ja, de har berättat så tydligt och alla har förstått vad de säger”

– Elev, språkintrö

”De frågade ofta om vi förstår”

– Elev, språkintrö

”De ger oss information på olika sätt”

– Elev, språkintrö

”Bilderna, filmerna och de kan förklara bra”

– Elev, språkintrö

”De svarade på alla frågor som min klass ställde, och de verkar inte tröttna på det trots det tusentals frågor” – Elev, språkintrö

Eleverna fick också besvara frågan ”Var det något du tyckte läkarstudenterna skulle gjort annorlunda?”. På denna fråga har de allra flesta elever svarat ’Nej’/’Inget’ alternativt lämna raden tom. Det går därför inte att se något särskilt mönster i vad eleverna tycker skulle kunna förbättras. Citaten nedan kan dock ge en bild av enskilda elevers svar.

”Kanske kunde de förklara några argumenter på ett enklare sätt” – Elev, språkintrö

”Jag tror att de skulle fråga om har det hänt något farligt med eleverna, så kan de berätta till klassen” – Elev, språkintrö

”Inget, allt var bra” – Elev, språkintrö

Slutsatser

Resultaten från insatserna i språkintruktionsklasserna i Malmö HT-16, visar på att elevers kunskap om kroppen och ANT har ökat och att en stor andel av eleverna anser att de vet allt de behöver veta om ANT och dess påverkan på kroppen. Även attityder hos elever som deltagit har påverkats på så vis att en stor andel rapporterar minskad lust att prova eller bruk ANT.

I Choice tidigare utvärderingsrapporter, som har haft ett större urval och varit mer omfattande, har det framkommit att de elever som sedan innan har tagit avstånd från ANT rapporterar oförändrad lust. Även i denna undersökning har enstaka elever kommenterat att de rapporterar oförändrad lust på grund av att de ej brukar preparaten. Det kan i tidigare utvärderingar, och även i denna, vara en förklaring till att en relativt stor andel valt detta svarsalternativ. Den ökade lust som rapporterats till alkohol-, narkotika- och tobaksbruk kan bero på att en nyfikenhet väckts kring substanserna, men som dock inte nödvändigtvis innebär en ökad tendens till att prova eller bruka ANT. Frågan kring förändrad lust är en av de frågor som haft hög frekvens av såväl svarsalternativet 'Vet inte' som ogiltiga svar (kryss i flera rutor/uteblivet svar), vilket kan tyda på att frågan har varit svår att förstå/tolka. I tidigare utvärderingar har vissa elevers enkäter innehållit skämtsamma kommentarer och flera av eleverna som har svarat att de har ökad lust till ANT-bruk har då tillhört denna grupp.

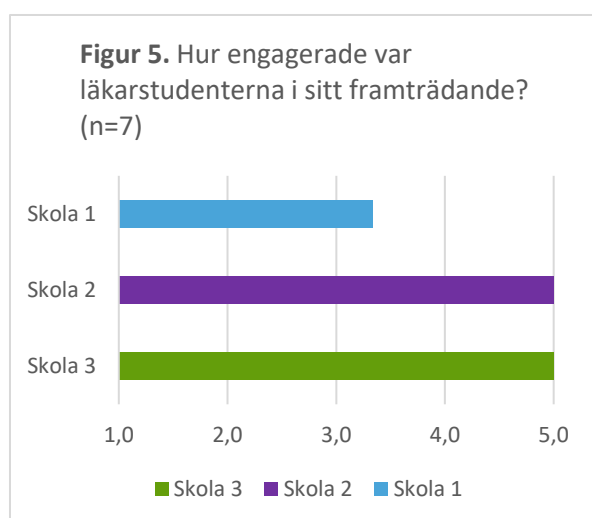

INSAMLINGSSTIFTELSEN
CHOICE

DEL 2: LÄRARENKÄTER

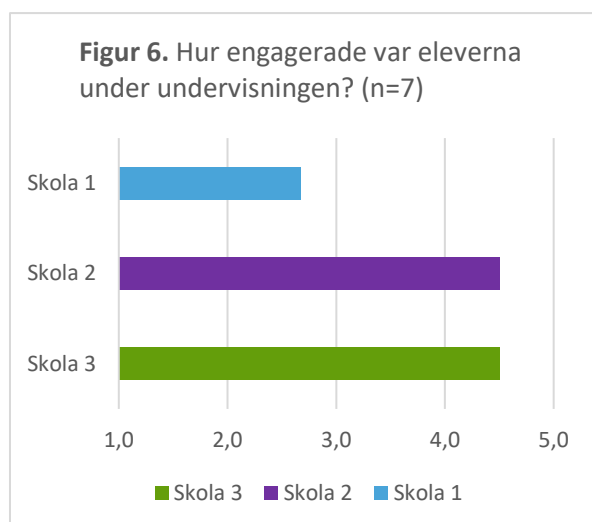
Resultat

Inledningsvis följer sex stycken diagram som visar resultat från sex stycken skalfrågor i lärarenkäten. Alla dessa frågor har besvarats med svarsalternativen 1 – 5, där 1='Inte alls' och 5 ='Mycket bra/nöjd'. I diagrammen presenteras resultat enskilt för varje skola och bredvid diagrammet anges genomsnittligt resultat uträknat på de tre skolorna tillsammans.

I figur 5 illustreras lärarnas åsikt om läkarstudenternas engagemang i framträdandet.

Genomsnitt uträknat på de tre skolorna tillsammans ger en siffra på 4,4.

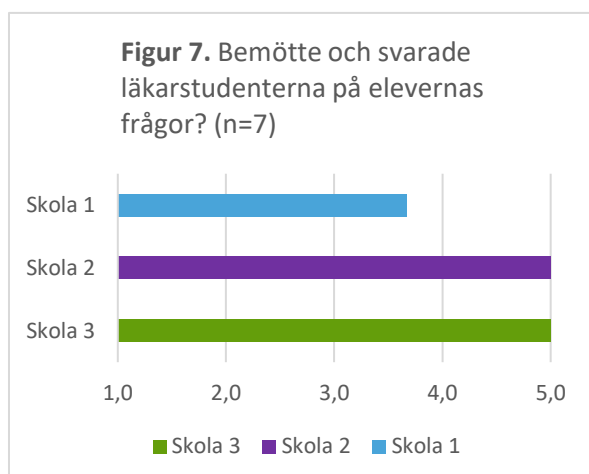

Figur 6 visar lärarnas åsikt gällande elevernas engagemang under undervisningen.

Genomsnitt uträknat på de tre skolorna tillsammans ger en siffra på 3,9.

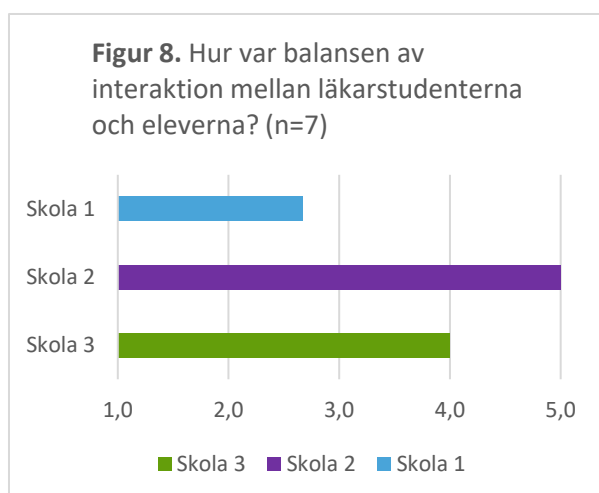

INSAMLINGSSTIFTELSEN
CHOICE

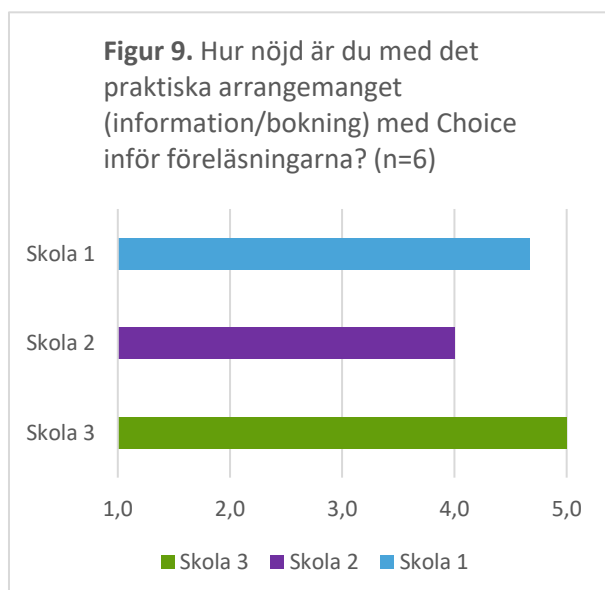
Figur 7 visar hur väl lärarna tyckte att läkarstudenterna bemötte och svarade på elevernas frågor under undervisningen.

Genomsnitt uträknat på de tre skolorna tillsammans ger en siffra på 4,6.

Figur 8 illustrerar vad lärarna tyckte om balansen av interaktion mellan läkarstudenterna och eleverna.

Genomsnitt uträknat på de tre skolorna tillsammans ger en siffra på 3,9.

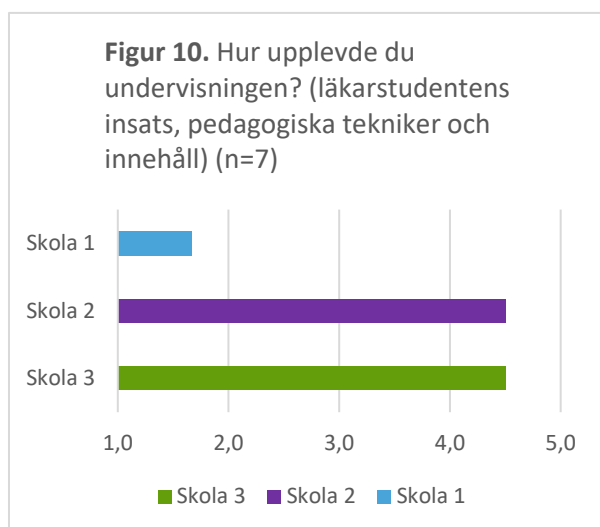

I figur 9 visas lärarnas åsikt gällande det praktiska arrangemanget med Choice inför föreläsningarna.

Genomsnitt uträknat på de tre skolorna tillsammans ger en siffra på 4,6.

INSAMLINGSSTIFTELSEN
CHOICE

Figur 10 illustrerar lärarnas upplevelse av undervisningen, avseende läkarstudenternas insats, pedagogiska tekniker och innehåll.

Genomsnitt uträknat på de tre skolorna tillsammans ger en siffra på 3,6.

Lärarenkäten innefattade också ett antal frågor där respondenterna fick svara i fritext. Även på dessa frågor har skola 2 och skola 3 svarat relativt likstämmt, medan svaren från skola 1 urskiljer sig. Nedan följer en sammanfattning av svaren från frågorna med fritextsvar.

Gällande vad som kan förbättras och utvecklas uppger Skola 1 sammanfattningsvis att undervisningen var på för hög nivå i språk och fakta samt att undervisningen skulle varit bättre anpassad till målgruppen. De efterfrågar också mindre anatomi/fysiologi och större fokus på ANT samt mindre teori och mer praktiska moment. Skola 2 och 3 uppger få förbättringsområde, sammanfattningsvis önskas handouts till elever och lärare samt ytterligare verklighetsbaserade exempel.

”De höll för hög nivå i språk & fakta” – Lärare, språkintrö

*”Handouts till elever & lärare, gärna innan för att få förståelse för vad man ska prata om”
– Lärare, språkintrö*

På frågan ”Var det något som läkarstudenterna gjorde extra bra?” uppger Skola 1 att läkarstudenterna försökte nå eleverna och en av läkarstudenterna lyfts fram för att ha gjort en god insats. Skola 2 och Skola 3 framhäver att undervisningen var mycket pedagogisk och tydlig, att bildmaterialet och verklighetsbaserade exempel var bra samt att läkarstudenterna var engagerade, kunniga och lyhörda för elevernas språknivå och frågor.

”Mycket bra att de tog och informerade på elevernas villkor så att de hade tid att förstå allt som sa’s” – Lärare, språkintrö

Lärarna fick också svara på frågor kring hur de tror att undervisningen har påverkat elevernas relation till ANT och huruvida undervisningen påverkat hur lärarna kan arbeta vidare med ANT-frågor. När det gäller påverkan på fortsatt ANT-arbete så varierar svaren. Skola 1 svarar delvis nej och delvis att de redan har jobbat vidare med ämnet genom att förtydliga kunskap som gavs av läkarstudenterna. Skola 2 uppger att de [de specifika lärarna som besvarat enkäten] inte jobbar med ANT-frågor. Skola 3 uppger att undervisningen påverkat det fortsatta ANT-arbetet genom att skapa förförståelse inför andra kurser. Alla tre skolorna uppger att undervisningen har påverkat elevernas relation till ANT i någon utsträckning, framförallt i relation till tobaksrökning.

”Absolut! Särskilt gällande rökning” – Lärare, språkintrö

AVSLUTANDE KOMMENTARER

Utifrån läkarstudenternas perspektiv har det visat sig att de upplever stor glädje i att delta i projektet, då de känner att de utför god sak med stor nytta. Samtidigt ökar kunskaperna om ANT/beroende och även förmågan att förklara och kommunicera hälsoinformation på ett naturligt sätt, vilket läkarstudenterna tar med sig vidare i sitt yrkesliv. Såväl läkarstudenter, elever som lärare är positiva till deltagande i utbildningsprogrammet och alltså är vinningen stor för alla involverade.

För att kunna förebygga skadligt ANT-bruk och ge alla ungdomar förutsättningar till en hälsosam livsstil på väg in i vuxenlivet, behöver Stiftelsen Choice nå ut till så många elever som möjligt. Det är därför viktigt att sprida Stiftelsen Choice arbete till fler klasser!

